

Tammelan kunnassa sijaitsevan

Susikkaan kyläsuunnitelma 2001

27.12.00

Sisälllys	sivu
1. Johdanto	2
Suunnitelman tarve	
Suunnitelman laadintavaiheet	
Tekijät	
2. Kylän sijainti ja historiikki	2
3. Kylän nykytila	4
Väestö ja asuminen	
Elinkeinot	
Palvelut	
Yhdyskuntatekniikka	
Ympäristö	
Yhdistys- ja yhteistoiminta	
4. Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot	8
Kylän nelikenttä	
Tulevaisuuden Susikas	
5. Kylän kehittämistavoitteet	8
6. Toimenpiteet	9
Uusien asukkaiden hankinta	
Kylätalo	
Kauppa- ja asiointipalvelut	
Vanhusten palvelut	
Uimapaikka	
Retkeily- ja luontoreitistöt	
Harrastustoiminta	
Liikenneasiat	
Kylätoiminta	
7. Kyläsuunnitelman seuranta ja uudistaminen	11
8. Toteutumisen seuranta	12
9. Kyläkokouksessa päätettyjä uusia toimenpiteitä	

Susikkaan kyläyhteisö ry. on tehnyt kyläsuunnitelman yhteistyössä Kyläprohvahankkeen ja Bircaterra ky:n kanssa. Työskentelyä on ohjannut yhteisö-valmentaja Eija Lahtinen ja hanketta on rahoittanut Hämeen työvoima- ja elinkeinokeskus.

1. Johdanto

Suunnitelman tarve

Kyläsuunnitelmaa tarvitaan ohjaamaan Susikkaan kylän tulevaa kehittämistä. Kyläsuunnittelutyön aikana kyläläiset ovat kokoontuneet yhdessä pohtimaan kylän asioita ja kehittämismahdollisuuksia. Kyläkokouksissa ja suunnittelutilaisuuksissa käydyt keskustelut ja kyläläisiltä saadut tiedot kylähaastattelujen ja -kyselyn avulla ovat kyläsuunnittelutyön tärkein osa, koska ilman aktiivisia kyläläisiä kyläsuunnitelma ei toteudu. Kyläsuunnitelma ei ole anomuskokoelma päättäjille, vaan kyläläisten yhteinen julkilausuma kylän tulevasta kehittämisestä.

Kylän ulkopuolista rahoitusapua haettaessa kyläsuunnitelma välittää rahoittajille tiedon kyläläisten yhteisestä kehittämistahdosta ja sitoutumisesta kyläsuunnitelman toimenpiteiden toteuttamiseen. Monet EU-rahoituskanavat vaativat rahoitushakemuksen liitteeksi kyläsuunnitelman, joka on tehty kyläläisten yhteistyönä.

Nyt valmistunut kyläsuunnitelma on suunnittelutyöhön osallistuneiden kyläläisten yhteinen näkemys kylän kehittämisestä. Tarkoitus on vuosittain seurata ja uudistaa kyläsuunnitelmaa, joten kaikki kyläläiset voivat jatkossa olla mukana uudistamassa kyläsuunnitelmaa omilla näkemyksillään ja ideoillaan sekä omalla osallistumisellaan toimenpiteiden toteuttamiseen.

Suunnitelman laadintavaiheet

Kyläsuunnitelman teko käynnistyi 19.10.2000 kylätoimikunnan hallituksen suunnittelukokouksella. Lauantaina 21.10. Kyläprohvahankkeen vetäjä Eija Lahtinen haastatteli 7 kyläläistä, jotka kertoivat näkemyksiään kylän kehittämisestä. Seuraavalla viikolla jaettiin kyläkyselylomakkeet joka talouteen. Sunnuntaina 29.10. lomakkeita palautettiin 31 kappaletta kylän sunnuntailehtijakelulaatikkoihin. Yhteenvedon kyläkyselyn lomakkeista teki Eija Lahtinen. Kyläkyselyn tulokset esiteltiin 7.11. kyläkokouksessa, jossa keskusteltiin kylän kehittämisestä ja päätettiin kylän tärkeimmän lähivuosien kehittämiskohteet. Kyläkyselyn saatekirjeessä tiedotettiin kyläkokouksen pitämisestä. Kyläkokoukseen osallistui 15 kyläläistä. Viimeinen kyläsuunnittelukokous pidettiin 28.11. ja paikalla oli 7 kyläläistä.

Tekijät

Kyläsuunnitelman teosta on vastanneet Susikkaan kyläyhteisö ry. ja Kyläprohvahanke. Kyläsuunnitelman kirjoittamisesta on huolehtinut Kyläprohvahankkeen vetäjä Eija Lahtinen.

2. Kylän sijainti ja historiikki

Sijainti

Susikkaan kylä sijaitsee Tammelan kunnan pohjoisosassa. Eteläisin kulma on noin kilometrin päässä valtatie 10:ltä Myllyjoen rannassa. Sieltä raja seuraa hetken Susikkaantietä sen

länsipuolella, jatkaa itä-koilliseen ja koukkaa Pehkijärven pohjoispäästä palasen, sitten leikkaa Teurontien Arvehuhan maässä, jossa on raja Teuron kylän kanssa. Täältä raja kääntyy pohjoiseen, kiertää sisäänsä Ruokosuon ja jatkaa luoteeseen noin kilometrin etäisyydellä Perähuhta-Saviniemi –tiestä. Liesjärven pohjoispuolella raja tekee terävän ”piikin” koilliseen Lunkinjärvelle, palaa takaisin maantien ylitse ja Liesjärven länsipuolelta lähtee kohti etelää, tai paremminkin hieman etelä-kaakkoon, tavoittaen alkupisteensä Pihtikoskella. Susikkaan kylältä on Tammelan keskusta noin 12 km, Forssaan noin 20 km, Hämeenlinnaan noin 50 km, Tampereelle noin 90 km, Turkuun noin 110 km ja Helsinkiin noin 125 km.

Historiikki

Kylän läpi virtaa joki: Susikkaanjokena Ilojärvestä Susikaslammiin, joka on kuivatettu, ja sieltä Vaihiojana Pehkijärveen, josta edelleen Myllyjokena Kuivajärveen. Korkeuseroa on melkoisesti ja joissa on useampiakin koskipaikkoja Liinaharjan koski ja Pihtikoski suurimpia. Aiemmin olivat toiminnassa Susikasjoen koskessa Liinaharjan saha ja mylly, josta tuli kylälle sähkövalo jo vuodesta 1918 lähtien. Myllyjoessa oli mylly Pihtikoskella.

Kylän peltomaat ovat suurimmalta osin Susikkaantien ja Teurontien sekä niiden sivuteiden varsilla. Alueen reunoilla on laajoja metsä- ja suoalueita, joilla nykyisin taas taitaa elellä paikkakunnalle nimen antaneita susiakin, ilvesten ja karhujen kanssa sulassa sovussa. Metsissä on myös runsas hirvi- ja peurakanta, jäniksistä ja ketuista puhumattakaan.

Aluksi Susikkaan kylässä oli kaksi taloa n:o 1 Sälli eli Selli (myöhemmin Skåning tai Skoning) ja n:o 2 Liinaharja. Vuoden 1543 maakirjassa mainitaan Susikkaalta Sällin tila ja sen isäntä Pietari Laurinpoika. Talon nimi muuttuu Skåningiksi, kun tilalle tulee isännäksi ratsumies Matti Skoning vuonna 1652. Liinaharjan isäntiä on merkitty maakirjaan vuodesta 1554. Ensimmäinen isäntä oli Tuomas Laurinpoika, joka lienee ollut Sällin isännän Pietarin veli. Pellot olivat sarkajakoisia, metsät ja peltovainioiden ulkopuoliset alueet olivat yhteismaita.

Vuonna 1749 annettiin asetus maanmittareista ja heidän tehtävistään eli isojakoasetus. Tammelassa toimitettiin ensimmäinen isojako vuonna 1752 Susikkaalla. Liinaharjan kruununtilan haltija Erkki Juhonpoika anoi, että Susikkaan Skoningin ja Liinaharjan kruununtilojen alueet rajattaisiin selvemmin ja pellot jaettaisiin. Maanmittari Hans Fattenborg saapui Susikkaalle 16.6.1752, hänen johdolla pellot jyvitetiin ja jaettiin, joskaan mitään merkittäviä muutoksia aikaisempaan käytäntöön ei tehty. Jakopöytäkirja antoi synkähkön kuvan talojen elinkelpoisuudesta, pellot jyvitetiin vain 3-4 –kertaisen satoluvun mukaan, kun ylin jakoluku olisi ollut kuusi. Isollajaolla oli myönteinen vaikutus, tiloilla alkoi laaja uudisraivaus. Kumpikin tila lunasti itselleen perintöoikeuden ja tilat jaettiin.

Varsinainen isojako aloitettiin vuonna 1788 ja sen suoritti Anders Gottfrid Fattenborg. Kylässä oli silloin jo viisi tilaa, Skoning oli jaettu puoliksi ja toinen puolisko vielä kahdeksi. Näin oli muodostunut Juhala, Perttula ja Simola, isäntinä olivat Juha Kallenpoika ja veljekset Simo ja Perttu Mikonpoika. Rakennukset olivat Skoningin ja Liinaharjan tonttialueilla. Kylän kruununmailla virisi vilkas uudisasutustoiminta.

Isojako oli lopetettu v. 1791 ja kruunun liikamaalle oli perustettu 3 uutta tilaa: Siltainsuun tila (Rn:o 5), jolla isännöivät Skoningin tytär Kristiina ja Jöran (Yrjö) Tammelan Järvenpään Tapanilta (vihitty 26.12.1781), Pihtikoski (Rn:o 4), jolla oli isäntänä Elias Mikonpoika –

luultavasti edellä mainittujen Simo ja Pertun veli, Pihtimäki (Rn:o 3), isäntänä Erkki Antinpoika.

Vuonna 1802 komisionmaanmittari Anders Nordenstedt mittasi kruunun omistuksessa olleet liikamaan ja v. 1856 muodostettiin uusi uudistila Rn:o 6 Lagerkulla (nimi on myöhemmin suomennettu Laakeriksi) kapteeninleski Elise Lepsenille Saaren kartanon sivutilaksi, samalla muodostettiin toinenkin uudistalo Rn:o 8 Lautaporras Teuron kylään, mutta Susikkaan liikamaalle. Lagerkullan uudistilalla, joka oli perustettu isonjaon jälkeen, ei ole mitään osuutta kylän yhteisiin maihin eikä vesiin, mutta sille kuuluu osus Lagerkullan ja Lautaportaan uudistilojen välissä olevaan Teurajärveen.

Nordenstedtin v. 1802 mitatulla kartalla maanmittaustirehtööri Anders Zitting suoritti v. 1836 metsäverotuksen Susikkaan kylän liikamaalla ja antoi kylän vanhoille taloille metsäverotusta vastaan kullekin oman metsäalueensa. Jako vahvistettiin talvikäräjillä 1837. Näiden tilojen yhteiseksi erotettiin tässä jaossa pellavanlikopalsta Kaitalammin eteläpäässä. Metsäpalstojen sisäpuolella ovat järvet Kaitalammi ja Ilojärvi kokonaan sekä osa Liesjärveä. Nämä vesialueet kuuluvat taloille 1 ja 2, uudistalot 3-6 eivät ole osallisia niihin. Samana vuonna Zitting mittasi vielä Susikaslammin, joka oli kuivatettu. Sen jaossa olivat vanhat Susikkaan talot 1 ja 2 sekä uudistalot 3-5, mutta ei Lagerkulla n:o 6.

Laakerin tilalla suoritettiin lohkominen v. 1927 ja se jaettiin 20 osaan. Myöhemmin on monissa lohkomisissa vanha Lagerkulla jakautunut niin, että osakaita on jo 50. Vuonna 1886 aloitettiin isonjaon täydennystoimitus. Tilusten välisiä rajoja muutettiin, kylän tilukset jaettiin uudelleen parempaan järjestykseen ja taloja siirrettiin uusiin paikkoihin. Tämän jaon peruja on kylän nykyisten talojen sijaintipaikat.

Susikkaan Kyläyhteisö ry:n toiminta-alue käsittää vanhan Susikkaan koulupiirin alueen, johon kuuluu edellä kerrotun lisäksi pohjoisosassa Lautaportaassa varsinaisesti Teuroon kuuluvat asukkaat. Vakinaisia asukkaita on hieman alle 100 talossa, lisäksi on runsaasti vapaa-ajan asukkaita, muutamia ympärivuotisinakin.

Historian saatossa kylän pääelinkeinoiksi on muodostunut maanviljelys ja osin sivuelinkeinona pienyrittystoiminta. Kylässä on myös kuljetustoimintaa harjoittava yritys sekä autopurkaamo. Maatilat ovat erikoistuneet sikojen ja lihakarjan kasvatukseen, lypsykarjaa on enää yhdellä tilalla. Karjattomilla tiloilla on erikoistuttu viljan ja perunan kasvatukseen sekä vihannesten viljelyyn.

Susikkaan kylän historiatietoja on tallennettu Tammela-Seuran julkaisemaan kylävihkoon sekä Matti Perttula ja edesmennyt Reima Seppälä ovat koonneet valokuvakansiot, joihin on kuvattu jokainen kylän asuintalo sekä kopioita vanhoista kyläläisten valokuvista henkilötietoineen.

Susikkaalla 28.11.2000 Anja Lilja

(Tietolähteinä käytetty: Tammelan historia I, Esihistoria ja Ruotsin vallan aika, 1992 Poimintoja maanjakojen historista Tammelan Susikkaan kylässä & yhteisten alueiden osakasluettelo, laatinut yli-insinööri A.E.E. Aspelund, 1983. Lisäksi on olemassa Tammela-Seuran 1998 julkaisema Tammelan kylävihko I, Susikas)

3. Kylän nykytila

Tiedot kylän nykytilasta on koottu kylähaastatteluista ja –kyselystä. Tietoja on täydennetty kyläsuunnittelukokouksissa. Kyläkyselyssä vastaajat antoivat kylän nykytilasta keskiarvoksi 6,1, asteikolla 1-10. Alhaisin arvosana oli 2 ja korkein 10. Vastaajat olisivat antaneet numeroa paremman arvosanan, jos kylällä olisi enemmän asukkaita, enemmän lapsiperheitä, olisi vuokra-asuntoja nuorille perheille, olisi kauppa, koulun tilanne olisi turvattu, olisi katuvalot, olisi uimapaikka, olisi enemmän palveluita vanhuksille, olisi paremmat kulkuyhteydet, olisi enemmän yhteistoimintaa asukkaiden välillä ja enemmän yhteen hiileen puhaltamista.

Väestö ja asuminen

Kylällä on alle 100 taloutta. Kylän ikärakenne on painottunut vanhoihin ikäluokkiin, mutta lapsiperheitä on muuttanut kylälle viime vuosina. Lautaportaan suunnassa on runsaasti kesämökkejä, mikä tuo kylätapahtumiin jonkin verran väkeä kesällä.

Nuorien perheiden houkuttelemiseksi kylälle kylällä pitäisi olla vuokra-asuntoja. Kylällä on muutamia vuokrattavia taloja, mutta lisää vuokra-asuntoja tarvitaan. Tyhjentyneisiin taloihin on saatu uusia asukkaita sitä mukaan kuin niitä on tyhjentynyt.

Kylällä ei ole tonttitarjontaa, koska maanomistajat myyvät maansa yleensä yhteismetsälle, joka ei tarjoa niitä tonttimaiksi. Yksityisten tulisi myydä maata myös tonttimaana uusille asukkaille, joita kylälle tarvitaan. Tonttimaata on markkinoitava aktiivisesti uusille asukkaille ja siten laajennettava kylän väestöpohjaa.

Entiset asukkaat pitää pystyä pitämään kylällä, esim. kehittämällä kepa-palvelua ja muita kylän eläkeläisille kohdistettuja palveluita. Eläkeläisissä on kylän rikkaus. On huomioitava ja vaalittava heidän tietotaitoaan.

Elinkeinot

Kylällä on yrittäjiä ja erikoistuneita viljelijöitä. Kylällä voisi olla enemmän yritystoimintaa ja työpaikkoja. Kylä on hyvä sijaintipaikka yrityksille, koska kylältä on hyvät tieyhteydet. Entisen kaupan tiloihin ja tyhjillään oleviin maatalousrakennuksiin voisi perustaa yritystoimintaa. Kylällä voisi toimia esim. sirkkelisaha, elintarvikekioski, pienkonekorjaamo yms. Matkailijoille voisi tarjota erilaisia palveluita. Lautaportaassa menee ratsastusvaellusreitti. Kylällä voisi olla kunnan osoittama moottorikelkkareitti ja kenttäpelejä kylätalon ympäristössä. Kunnan ulkopuolella työssäkävien matkakustannuksia voisi tukea.

Palvelut

Kylällä ei ole enää kauppaa eikä postia. Julkiset kulkuyhteydet ovat heikot, erityisesti linja-autovuorot aamupäivisin. Autottomien liikkuminen on hankalaa. Myymäläauto käy kylällä kaksi kertaa viikossa, mutta myymäläauton palvelut luultavasti loppuvat lähiaikoina. Kunnan järjestämä asiointiliikenne, kepa, palvelee kerran viikossa kyläläisten liikkumistarpeita Tammelan kirkolle ja Forssaan. Lautaportaan taksin palveluita voisi kehittää palvelemaan kylän tarpeita.

Koululaiset käyvät Teurolla ala-astetta. Oppilaiden mielestä koululla voisi olla isommat liikuntatilat ja isommat pulpetit. Perhepäivähoitajia kulmakunnalla on vain yksi ja esikouluasiat ovat hieman huonossa tilassa.

Kunnan kodinhoitajat käyvät tarvittaessa vanhusten luona. Seurakuntasisar aloittaa käymään kylätalolla yhden kerran kuukaudessa tapaamassa kylän vanhuksia ja mittaamassa heidän verenpaineensa. Vanhukset tarvitsevat lisää palveluita, jotta he voisivat asua kotonaan. Kylälle voisi työllistää yhden henkilön huolehtimaan kylän vanhusten palvelutarpeista. Kylätalolla voisi olla vanhusten päivätoimintaa.

Posti jaetaan myöhään. Jakoa pitäisi aikaistaa. Lauantailehtien jako pitäisi myös tapahtua aamulla koko kylän alueella.

Kirjastoauto käy kylällä. Kylätalolla toimii Forssan aikuisopiston käsityöpiiri ja Tammelan kunnan järjestämä nuortenilta.

Kylällä tulisi olla kyläläisten yhteinen uimaranta. Seurakunnan rantaa voi käyttää, mutta jos seurakunnan tiloissa on tilaisuuksia rannan käyttö on hankalaa. Kaitalammin yhteisalueen voisi kunnostaa kylän yhteiseksi uimarannaksi ja rannassa voisi olla ehkä sauna. Latu- ja moottorikelkkareitit voisi olla kylällä ja kylien välillä.

Kylätalo on kyläläisten kokoontumispaikka ja erilaisten harrastusten pitopaikka. Kylätaloa pitäisi laajentaa, koska talon keittiötilat ovat pienet ja muutenkin taloa pitäisi laajentaa. Kylätalolla voisi olla elintarvikekioski ja kesäterassi. Mahdollisesti elintarvikekioskissa voisi olla asiamiespostipalvelut sekä veikkaus- ja lottopiste. Ainakin kesäkioskitoimintaa tulisi vakavasti harkita ja kylätaloa laajennettaessa on huomioitava kioskin tarvitsemat tilat. Kioski voisi toimia kyläläisten ja kesäasukkaiden seurustelupaikkana. Kylätalolla voisi olla tilat kiertävää parturia ja jalkahoitajaa varten.

Kylätalolla voisi olla informaatiotaulu, joka kertoo kylän palveluista ja kartta kylän alueesta. Kartassa voisi olla talojen nimet. Vaihjoenristeyksessä voisi olla Teuron ja Susikkaan kylien yhteinen ilmoitustaulu. Lisäksi kylän palvelut ja tapahtumat olisivat esillä internetissä kotisivuilla. Kylän palveluhakemiston tiedot tulee uudistaa.

Kylällä voisi olla enemmän harrastusmahdollisuuksia. Nuorille voisi olla diskoja ja kerhoja.

Yhdyskuntatekniikka

Susikkaantie on hyväkuntoinen ja asfaltoitu. 10-tien risteys on pimeällä vaarallinen, joten siihen olisi saatava valot. Teurontie tulisi saada kuntoon, koska kylän koululaiset käyttävät sitä. Susikkaantien varteen olisi saatava kevyenliikenteenväylä ja edelleen Teurolle ja Myllykylään. Katuvalot olisi saatava Susikkaantielle 50 km:n nopeusrajoituksen alueelle. Talvisin Susikkaantie tulisi aurata nopeammin lumisateen jälkeen, jotta tie pysyisi hyvässä kunnossa.

Riihuhdantie Susikkaantien ja Teurontien välissä on paljon käytetty yksityistie, jonka hoitoon tulisi saada enemmän kunnan rahoitusta kuten myös muillekin yksityistieille. Lemmingintien peruskorjaus olisi tehtävä.

Vesi- ja jätehuolto ovat hyvin hoidettu. Kiinteät puhelinyhteydet ovat hyvät.

Matkapuhelinyhteydet ovat osittain huonot. Soneran matkapuhelinyhteydet tulisi saada paremmiksi. Televisiokanavat eivät näy koko kylän alueella hyvin. Keskitetty ongelmajäte- ja metallinkeräys tulisi saada Susikkaalle.

Ympäristö

Kylä on säilyttänyt kylämaisemansa ja maalaismaisen ilmeensä. Ympäristö on siisti ja rauhallinen. Pihat on pidetty siisteinä ja asuinympäristöä on hoidettu. Paikoin järvien rannoilla on liikaa kesämökkiasutusta, joten rannoilla ei pääse kulkemaan. Kylän metsästysseuralla, Susikkaan Eräveikoilla, on laajat metsästysalueet.

Yhdistys- ja yhteistoiminta

Positiivinen ajattelu on lisääntynyt. Kyläyhteisö on erinomainen ja kylätoimikunta on toimiva. Kylällä on ihmisiä, jotka osaavat hoitaa järjestöasioita. Kesäasukkaita voisi ottaa toimintaan mukaan enemmän. Lisää toimijoita kylätoimintaan tulisi saada ja asukkaat voisivat aktivoitua yhteiseen toimintaan enemmän. Kyläkyselyn vastaajista moni oli valmis osallistumaan yhteisiin toimiin talkoolaisena, kylätoimikunnan jäsenenä ja olemalla mukana kehittämässä kylää.

Kylätoimikunta toimii melko hyvin. Miehillä ja naisilla on omat porukat, joilla on vakiintuneet tehtävät. Kylätoiminnalla on ollut alusta asti hyvä toimintapohja, koska on ollut alusta lähtien säännöt paperilla ja uusia toimijoita on opastettu mukaan toimintaan. Säännöt estävät kesäasukkaiden valinnan kylätoimikuntaan. Kylätoimikunta yleensä huolehtii tapahtumien järjestämisestä. Puheenjohtajat ovat vaihtuneet, vaikka välillä on ollut vaikeuksia löytää uusi puheenjohtaja. Erovuoroisten jäsenten tilalle on saatu uusia jäseniä. Kyläläiset ovat osallistuneet talkoisiin ja tapahtumien järjestämiseen, vaikka nämä tehtävät jäävätkin usein kylätoimikunnan jäsenille ja heidän perheenjäsenilleen hoidettavaksi.

Kylätaloa rakennettaessa talkoohenki oli hyvä. Kyläläiset lahjoittivat talohankkeelle rahaa ja yrittäjät antoivat talkooapua. Kylätalolla järjestetyt tapahtumat ovat tärkeitä rahankeruutapoja. Kylän oma orkesteri on suuri etu tanssien järjestämisessä.

Kylätoiminta voisi olla suunnitelmallisempaa ja varojen käyttöä voisi suunnitella enemmän. Kylätoiminta voisi olla avoimempaa ja houkuttelevampaa. Kyläläiset eivät käy kokouksissa, eikä yhteisille retkille löydy lähtijöitä. Keskustelutilaisuudet ja yhteislaulut olleet hyviä tapoja tavata muita kyläläisiä ja jutella kylän yhteisistä asioista

Kylätalolla on tapahtumia kiitettävästi, mutta vanhusten kulkeminen niihin on hankalaa. Kylätalolla voisi olla enemmän kesätorityyppistä toimintaa, esim. kesäjuhlat. Yhtäköyttä-tapahtumaa tulisi laajentaa, esim. köydenvetojoukkueet naapurikunnista ja markkinointiin tulisi panostaa.

VPK:n ja kylätoimikunnan tulisi pohtia yhteistyömahdollisuuksia ja voimien yhdistämistä. Palokuntatoimintaa tulisi saada nuoria mukaan. Uudet nuoret perheet piristäisivät palokuntatoimintaa, koska olisi mahdollista saada uusia jäseniä mukaan toimintaan.

Koulupiirin naapurikylien kanssa voisi tehdä enemmän yhteistyötä, esim. hanketoiminnassa, tapahtumien järjestämisessä ja tanssien järjestelyissä. Tulisi madaltaa kynnystä osallistua koulupiirin muiden kylien tapahtumiin. Kunta on huomionnut hyvin kylätoiminnan.

4. Kylän tulevaisuuden vaihtoehdot

Kylän nelikenttä

Kylän nelikenttään on koottu kylähaastatteluissa ja -kyselyssä kyläläisten esittämiä asioita (liite). Nelikenttää on täydennetty kyläsuunnittelukokouksissa. Nelikentässä tarkastellaan kylän sisäisiä heikkouksia ja vahvuuksia sekä kylän ulkoisia uhkia ja mahdollisuuksia. Näiden avulla on lähdetty kuvittelemaan tulevaisuuden kylää ja on valittu kylän tärkeimmät kehittämistä tarvitsevat ongelmat ja niistä johdetut tavoitteet.

Tulevaisuuden Susikas

Jos Susikkaan asiat kehittyvät asukkaiden toivomalla tavalla, niin tulevaisuuden Susikas voisi olla seuraavanlainen kylä:

Susikas on vireä ja elinvoimainen kylä, jossa asuu kaikenikäisiä ihmisiä. Lapsiperheitä on muuttanut kylään niin paljon, että koulupiirin koulu toimii hyvin. Kylä on rauhallinen ja viihtyisä maalaiskylä, jossa toimii virikkeellinen kyläyhteisö. Kylä on maatalousvaltainen, mutta myös muuta yritystoimintaa ja työpaikkoja on syntynyt kylälle ja muualla työssäkäyviä asuu kylällä.

Kylän palvelut toimivat hyvin. Kylällä on elintarvikekioski ja kylätalolla on muitakin palveluita vanhuksille ja nuorille. Vanhukset voivat asua kylällä entistä pidempään. Kylällä on katuvalot ja kevyenliikenteenväylä. Kylätalo on entistä isompi ja toimivampi. Kyläläisillä on mahdollisuus liikkua järvenrannoilla ja käydä uimassa kylän uimapaikassa.

Kylällä on vilkasta yhteistoimintaa, harrastuksia ja tapahtumia on kaikille ja väki myös osallistuu niihin. Kylätoimikunta on kaikkia kyläläisiä yhdistävä asia. Kylän tapahtumat ja tanssit ovat kehittyneet entistä vireimmiksi. Kylällä eletään toinen toistaan tukien ja nauttien erilaisten ihmisten tuomasta vireydestä.

5. Kylän kehittämistavoitteet

Kylän ongelmat	Kylän tavoitteet
1. Väki vanhenee	1. Markkinoidaan kylää erityisesti nuorille perheille ja myös muille tulijoille
2. Kylätalon keittiötila on epäkäytännöllinen	2. Kylätalon laajentaminen erilaisia toimintoja varten
3. Kauppapalvelut ovat heikot	3. Elintarvikekioskin perustaminen kylätalolle ja asiointiliikkumisen ja tavaroiden kotiinkuljetuksen kehittäminen
4. Vanhusten palvelut ovat kylällä heikot	4. Vanhusten palveluiden kehittäminen kylälähtöisesti, esim. auraus, puidenkanto

5. Kylällä ei ole yhteistä uimapaikkaa	5. Uimapaikan tekeminen kylän yhteisille alueille joko jokirantaan tai Kaitalammelle
6. Kylällä ei ole retkeily- ja luontoreitistöjä	6. Retkeily- ja luontoreitistöjen tekeminen kylälle ja naapurikyläiden välille
7. Kyläläiset kaipaavat lisää harrastustoimintaa	7. Harrastustoiminnan järjestäminen erikäisille kyläläisille tarpeiden mukaan
8. Liikenneturvallisuus paikoin heikko	8. Susikkaantien katuvalojen, 10-tien risteysvalojen ja kevyenliikenteenväylien rakentaminen ja yksityisteiden kunnossapittäminen
9. Kylätoiminnan toiminta ja varainhankinta on kehittymätöntä	9. Kylätoiminnan toiminnan kehittäminen työjakoa lisäämällä ja tapahtumien kehittäminen ja markkinointi laajemmille yleisöille

6. Toimenpiteet

Tässä on esitetty tulevat toimenpiteet yleispiirteisesti. Jokainen toimenpide vaatii yksityiskohtaisen suunnittelun siinä vaiheessa, kun toimenpiteen käytännön toteuttaminen käynnistyy. Osasta toimenpiteistä voidaan tehdä erillinen hankesuunnitelma joko kylän omana hankkeena tai sitten yhteistyössä esim. toisten kylien kanssa.

Lisäksi jokainen toimenpide vaatii toteutuakseen kyläläisten aktiivista panosta asioiden toteuttamiseksi. Tavoitteena on, että jostakin tietystä toimenpiteestä kiinnostuneet kyläläiset lähtisivät rohkeasti mukaan kehittämään heille itselleen tärkeitä asioita. Jokaisen kyläläisen pienikin panos on arvokas yhteisten asioiden toteuttamisessa ja entistä paremman Susikkaan rakentamisessa. Toimenpiteiden toteuttamisesta kiinnostuneet kyläläiset voivat ottaa yhteyttä Susikkaan Kyläyhteisö ry:n puheenjohtajaan tai sihteeriin, jotka ohjaavat kyläsuunnitelman yleistä eteenpäinvientiä.

Uusien asukkaiden hankinta

Myytävät tontit sekä myytävät tai vuokrattavat talot on kartoitettava ja niistä on tehtävä tontti- ja talorekisterit, joita voidaan markkinoida uusille asukkaille. Kylää voidaan markkinoida uusille asukkaille yhteistyössä Teuron ja koulupiirin muiden kylien kanssa, esim. internetsivuilla sekä yhteistyössä kunnan kanssa. Kylän tonttitarjonta on pidettävä monipuolisena, jotta uusille asukkaille on koko ajan tarjolla houkuttelevia tontteja Susikkaalta. Kylän maanomistajat ovat toimenpiteen tärkeimmät toimijat, joiden aktiivisuudesta riippuu monipuolisen tonttitarjonnan aikaansaaminen.

Kylätalo

Kylätaloa laajennetaan ja kehitetään niin, että keittiötilat palvelevat hyvin erilaisten tapahtumien ja juhlien ruoka- ja kahvitarjoilua. Kehittämisessä huomioidaan myös harrastustoiminnan tilantarpeet ja mahdollisen elintarvikekioskin tilat sekä kylätalon käyttö erilaisten retkeilijä- ja matkailijaryhmien ruoka- ja kahvipaikkana. Sisätilojen lisäksi on kunnostettava piha-alueita, esim. istutuksin ja piharakennelmin.

Kauppa- ja asiointipalvelut

Kunnan aloittamaa asiointipalvelua, Kepa-palvelua, on edelleen kehitettävä.

Asiointikuljetuksen lisäksi on kehitettävä kauppatavaroiden kotiinkuljetusta ja tutkittava elintarvikekioskin perustamista kylätalon yhteyteen, esim. kesäkioskina, jolloin se palvelisi kyläläisten lisäksi kesäasukkaita.

Vanhusten palvelut

Kehitetään vanhusten kotipalveluita, esim. lumenaurasta pihoilta, puunkantoa sisälle ja muita raskaampia talonhoitoon liittyviä palveluita. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni kyläläinen voi asua kylällä myös vanhana.

Uimapaikka

Kunnostetaan kylälle kylän yhteinen uimaranta. Paikkana voi olla joko jokiranta tai Kaitalammi. Jokirannan huono puoli on veden kylmyys. Kaitalammille voidaan tehdä myös sauna.

Retkeily- ja luontoreitistöt

Retkeily- ja luontoreitistöjä merkitään ja rakennetaan sekä kyläläisten ja matkailijoiden käyttöön. Reitistöjä rakennetaan niin, että niistä syntyy naapurikylien reitistöjen kanssa kattavia reitistöjä. Susikkaantien varrelle tehdään maitolaituri retkeilijöiden taukopaikaksi.

Harrastustoiminta

Kaikenikäisille kyläläisille järjestetään osallistumisaktiivisuuden mukaan harrastus- ja kerhotoimintaa omalla kylällä.

Liikenneasiat

Kylän liikenneturvallisuutta tulee parantaa tekemällä katuvalot Susikkaantielle 50 km:n nopeusrajoituksen alueelle ja rakentamalla kevyenliikenteenväylä Susikkaantien varteen ja edelleen Teurolle ja Myllykylään. 10-tien risteykseen tulee tehdä risteysvalot havainnollistamaan risteuksen sijaintia 10-tiellä kulkijoille. Vilkkaasti liikennöidyille yksityisteille tulee saada enemmän kunnan rahoitusta kunnossapitoon.

Kylätoiminta

Kylätoimintaa kehitetään jakamalla tehtäviä entistä enemmän eri toimijoille. Aktiivisia toimijoita hankitaan myös kylätoimikunnan jäsenten ulkopuolelta, esim. kahvinkeittoon. Eri asioista kiinnostuneille kyläläisille annetaan mahdollisuuksia viedä esim. kyläsuunnitelman toimenpiteitä eteenpäin. Kylätoiminnan varainhankintaa kehitetään niin, että Susikkaan kylä voi olla mukana hanketoiminnassa omalla rahoitusosuudellaan. Kylän tapahtumia tullaan markkinoimaan laajemmille yleisöille kuin aikaisemmin. Erityisesti Yhtäköyttä –tapahtumaa

kehitetään entistä isommaksi tapahtumaksi markkinoimalla sitä oman kunnan kylien lisäksi naapurikuntien kylille.

7. Kyläsuunnitelman seuranta ja uudistaminen

Kyläsuunnitelma tarkistetaan ja uudistetaan vuosittain Susikkaan Kyläyhteisö ry:n syyskokouksessa. Kylätoimikunta huolehtii kyläsuunnitelman tarkistamisesta ja uudistamisesta ennen kokousta, jolloin kyläkokouksessa voidaan esitellä kylätoimikunnan tekemä kyläsuunnitelmaluonnos.

Kylätoimikunnassa kyläsuunnitelman seuranta ja uudistaminen annetaan kyläsuunnitelmasihteerin tehtäväksi, joka huolehtii käytännössä muutosten teosta voimassaolevaan kyläsuunnitelmaan. Kyläsuunnitelmasihteerin tekee muutoksia vuoden aikana sitä mukaan kuin tarve vaatii. Seurannassa voidaan asiat eritellä toimenpiteittäin toteutuneisiin asioihin ja kehitettäviin asioihin.

Kylätoimikunta ohjaa eri toimenpiteet työryhmille ja vastuuhenkilöille, jotka huolehtivat toimenpiteiden etenemisestä. Työryhmien ja vastuuhenkilöiden velvollisuus on toimittaa muutostiedot kyläsuunnitelmasihteerille, jonka velvollisuus on näitä tietoja kysyä, jos työryhmät ja vastuuhenkilöt unohtavat tehtävänsä.

Kaikki kyläläiset voivat olla mukana kylän kehittämisessä ja kyläsuunnitelman toteuttamisessa ja uudistamisessa. Kyläläisiltä tulevat ideat ja ehdotukset otetaan avoimesti vastaan ja innostetaan asioiden esittäjiä mukaan yhteiseen kehittämistyöhön ja asioiden toteuttamiseen. Jos kaikille uusille ideoille ja ehdotuksille ei löydy valmista työryhmää, niin silloin voidaan sellainen perustaa asiasta innostuneista henkilöistä.

Kylätoimikunta tekee vuosittaisen toimintasuunnitelman, johon otetaan kyläsuunnitelmasta niitä asioita, joita vuoden aikana aiotaan toteuttaa. Toimintasuunnitelman valmistelutyöt tehdään eri työryhmissä ja samalla ne arvioivat toteuttamiseen tarvittavat resurssit ja yhteistyökumppanit. Työryhmien ehdotusten perusteella kylätoimikunnan kokouksessa laaditaan koko kylän toimintasuunnitelma. Isommista asioista tehdään hankesuunnitelmia ja haetaan hankerahoitusta toteuttamiseen joko kylän omana hankkeena tai yhdessä muiden kylien kanssa.

Uudistettu kyläsuunnitelma jaetaan vuosittain joka talouteen syyskokouksen jälkeen. Lisäksi voimassaoleva kyläsuunnitelma on esillä kylätalolla. Kunnanjohtajalle ja kunnan maaseutuasiamiehelle toimitetaan vuosittain uudistettu kyläsuunnitelma syyskokouksen jälkeen.

Kyläsuunnitelman seuranta- ja uudistamiskäytännön oppiminen tulee vaatimaan ulkopuolista tukea (opastusta ja hankeneuvontaa sekä toiminnan arviointia), jotta toiminta vakiintuisi kylätoiminnan rutiiniksi.

Ensimmäinen jakelu- ja tarkistusajankohta

Kyläsuunnitelma jaetaan joka talouteen tammikuussa 2001 ja tarkistetaan ensimmäisen kerran syksyllä 2001.

8. Toimenpiteiden toteutumisen seuranta

Uusien asukkaiden hankinta

2004

Pohjois-Tammelan yhteisessä asukkaiden hankintakampanjassa on oltu mukana. Kylälle on rakennettu uusia taloja ja paluumuttajia on ollut.

2005

Väestön ikärakenne on muuttunut lapsiperheiden ansioista nuoremmaksi.

2006-2008

Kylään on muuttanut uusia lapsiperheitä, väestön ikärakenne on muuttunut edelleen nuoremmaksi.

Kylätalo

2004

Kylätaloa on kunnostettu ja keittiötilaa suurennettu

2005

Kylätalon laajennus on käynnistymässä keväällä 2005

Uimapaikkojen kunnostus siirtyi korkean veden ja talon laajennussuunnitelman vuoksi ensi talveen.

Pihtikoskelle on tehty iso ilmoitustaulu ja kylällä on oma sähköposti osoite susikas@saunalahti.fi

2006-2008

Kylätalon laajennus on valmistunut, Palokunta sai uuden asianmukaisemman palotallin ja kudontapiiri sai tilat entisestä palotallista. Samassa yhteydessä Kylätalo maalattiin ulkoa.

Kylätalon pihaan on rakennettu varasto.

Kylätalon pihaan on rakennettu keinu ja hiekkalaatikko sekä hankittu puutarhapöytä penkkeineen. Joen ranta on aidattu ja tehty uusi laituri.

Pihamaalle on tehty kukkaistutuksia ja pensaita ja pusikkoa on perattu.

Kylätalon wc-tilat on remontoitu ja kylätalolle on hankittu uusia tuoleja ja pöytiä, sekä kaappi posliininmaalauspiirin tarpeisiin. Kylätalon keittiöön on hankittu uusi hella ja pakastin.

Kylätalolle suunnitellaan ilmalämpöpumpun hankintaa.

Kauppa- ja asiointipalvelut

Vanhusten palvelut

Uimapaikka

2008

Uimapaikkaa suunnitellaan Kaitalammin rantaan kylän yhteiselle maalle.

Retkeily- ja luontoreitistöt

Teuron ja Susikkaan välistä latua on ylläpidetty.

Harrastustoiminta

2005

Laulupiiri on jälleen herännyt henkiin ja se on saanut yllättävän suuren suosion.

2006-2008

Laulupiiri jatkaa toimintaansa suosittuna, samoin kudontapiiri. Uutena Kansalaisopiston piirinä on aloittanut Posliinipiiri, joka sekin on hyvin suosittu.

Kylätalolla järjestetään tanssit kerran kuussa Susikkaan Sohlojen tahditamana.

Kylätalolla kokoontuu myös kerran kuussa Tammelan seurakunnan järjestämä Tiistaituoki ja nuorille järjestetään Nuorisokahvila kaksi kertaa lukukaudessa.

Liikenneasiat

2005

10-tien risteykseen on tehty muutamia muutoksia, mutta liikenneturvallisuus ei ole vielä kukaan parantunut.

Laajakaistayhteydet alkavat olla saatavissa koko kylälällä ja toisinaan gsm-yhteydetkin ovat hivenen parantuneet

Kylätoiminta

Kylän asukkaat ovat aktivoituneet, tapahtumiin ja retkiin on osallistuttu entistä aktiivisemmin. Yhteistoimintaa naapurikylien kanssa on tehostettu mm yhteistä tiedotusta on kehitetty

9. Kyläkokouksessa päätettyjä uusia toimenpiteitä

2004

Erilaisten toimintojen yhdistämiset ja keskittämiset heikentävät jo saavutettuja palveluita,

mm. pelastustoimen keskittäminen saattaa vaarantaa turvallisuuttamme, myös nuorisokahvila ja diakoniatyö tuntuvat heikentävän entisiä toimintoja.

Esikoulu vaarantaa päiväkerhon ja perhepäivähoidon mahdollisuuksia ellei yhteistyötä löydy, alle kouluikäisten oikeudet.

Kylätalon piha-aluetta ja uintimahdollisuuksia pitäisi parantaa. Muutenkin kylän yleisilmettä päätettiin yrittää piristää ainakin tekemällä uuden maitolaiturin Takalantien risteykseen. Yhteiselle ilmoitustaululle Pohjois-Tammelan kylää varten on ollut tarvetta ja se päätettiin tehdä Pihtikoskelle. Elvytetään yhteisiä illanviettoja mm. yhteislauluillat ja pidetään erilaisia kursseja.

2005

Kylätalon laajennuksesta on päästy sopimukseen ja yhteinen projekti Susikkaan VPK:n kanssa alkaa

2006-2008

Yhdistyksen sääntöjä on muutettu niin, että muutkin kuin kylän vakituiset asukkaat voivat olla Kyläyhteisön jäseniä.

Kaitalammin rantaan suunnitellaan laavun rakentamista.

Köydenveto tapahtuma jätetään tauolle, Kesätapahtuma järjestetään silti.

Kylän nelikenttä

Liite

<p>Kylän sisäiset heikkoudet</p> <ul style="list-style-type: none"> -paljon vanhoja asukkaita -vähän nuoria perheitä -vähän tontteja ja vuokra-asuntoja -kylätalon keittiö on epäkäytännöllinen -puuttuu kauppa ja posti -myymäläauto käy harvoin -huonot linja-autoyhteydet -lauantailehtien jako myöhäinen -posti jaetaan myöhään -vanhuksilla vähän päivätoimintaa -vanhukset tarvitsevat lisää palveluita kotiin -yksikköteille tarvitaan lisää avustuksia -Teurontie huonokuntoinen -Lemmingintie huonokuntoinen -10-tien risteys vaarallinen pimeällä -ei ole kevyenliikenteenväylää -ei ole tievalaistusta kyläkeskustassa -tienauraus liian myöhään aamulla -matkapuhelimet eivät kuulu hyvin -television kanavat eivät näy -ei ole ongelmanjätekeräystä kylällä, eikä metallinkeräystä -jätehuolto kallis -liikaa kesämökkejä rannoilla -kulku järvenrannoille estetty -yhteisiin toimintoihin ei osallistuta tarpeeksi -kylätoimikunnalla ja VPK:lla ei ole paljoa yhteistoimintaa 	<p>Kylän sisäiset vahvuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> -uusia asukkaita on tullut kylälle -tyhjentyneet talot ovat saaneet uusia asukkaita -myönteinen henki kylällä -kesäasukkaat -on yrittäjiä ja erikoistuneita viljelijöitä -mahdollisuus yritystoimintaan: sirkkelisaha, elintarvikekioski, pienkoneiden huolto, matkailu yms. -yritystoimintaa sopivia tiloja -kylätalo -yhteisranta -asiointiliikenne -kirjastoauto käy -aikuisopiston käsityöpiiri -koulupiirin koulu -kunnan kodinhoitajat käyvät tarvittaessa -seurakuntasisar aloittaa käyntinsä kylätalolla -Susikkaantie hyväkuntoinen -vesi- ja jätehuolto toimivat -puhelin yhteydet hyvät -siisti ja rauhallinen maalaisympäristö -laajat metsästysmaat -kyläyhteisö toimiva -melko paljon tapahtumia kylällä -oma orkesteri -yhdistystoiminnan hallitsevia kyläläisiä -uusia toimijoita on saatu kylätoimikuntaan -kylätalon talkoihin saatiin hyvin talkoolaisia ja rahalahjoituksia
<p>Kylän ulkoiset uhat</p> <ul style="list-style-type: none"> -kunnan asenne Pohjois-Tammelaan kohtaan, esim. tontti- ja kiinteistökaupoissa 	<p>Kylän ulkoiset mahdollisuudet</p> <ul style="list-style-type: none"> -moottorikelkka- ja laturetit kylien välille -yhteiset hankkeet esim. Teuron kanssa -yhteistyön kehittäminen kunnan kanssa -tonttien markkinointi esim. metsästystä harrastaville ihmisille